

Zbigniew Szonert

Przegląd orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego

Palestra 51/3-4(579-580), 235-241

2006

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Zbigniew Szonert

Przegląd orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego

Wyrok składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego
z 6 czerwca 2005 r., sygn. akt OPS 2/05

Zagadnienie prawne:

1. Prawnie usprawiedliwiony cel, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), może być oparty także na przepisach prawa cywilnego.

2. Ustalenie, iż administrator danych osobowych realizuje cel prawnie usprawiedliwiony, nie może przesądzać o dopuszczalności przetwarzania danych osobowych (udostępniania tych danych innemu podmiotowi) bez zgody osoby, której dane dotyczą. Konieczne jest dokonanie oceny, czy jest to niezbędne dla realizacji tego celu, a co najważniejsze, dokonanie wyważenia interesów administratora danych i osoby, której dane dotyczą, przy uwzględnieniu celu ustawy o ochronie danych osobowych, którym jest ochrona prywatności w rozumieniu art. 47 Konstytucji RP.

Z uzasadnienia uchwały:

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie zaskarżonym wyrokiem oddalił skargę P. S.A. w W. na decyzję Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z 13 czerwca 2003 r. (...), którą organ utrzymał w mocy swą poprzednią decyzję z 17 stycznia 2003 r., nakazującą P. S.A. nieudostępnianie danych osobowych abonenta Zbigniewa C., przetwarzanych w związku z przelewem wierzycelności, bez spełnienia warunków określonych w art. 385¹ § 1 w zw. z art. 385³ pkt 5 kodeksu cywilnego, tj. bez zgody abonenta.

W uzasadnieniu wyroku Sąd podzielił ustalenia i stanowisko Generalnego Inspektora. Organ ustalił, że dnia 14 maja 1999 r. została zawarta pomiędzy Zbigniewem C. a P. S.A. umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych, następnie rozwiązana 7 lipca 2000 r., bez uregulowania wynikających z niej należności.

W dniu 24 czerwca 2002 r. P. S.A. zawarła umowę o przelew z P. Sp. z o.o. z siedzibą w

P., która dotyczyła również wiarytelności Z. C., i w wykonaniu tej umowy udostępniła tej Spółce jego dane osobowe.

Jako podstawa udostępnienia danych osobowych wskazany został przepis art. 509 i n. Kodeksu cywilnego.

Pismem z 2 września 2002 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów poinformował Generalnego Inspektora, że w jego opinii cesja długu abonenta będącego konsumentem pomiędzy przedsiębiorcą (kontrahentem konsumenta) a firmą windykacyjną jest dopuszczalna jedynie za zgodą konsumenta, w przeciwnym razie przyjęcie dopuszczalności takiej cesji na podstawie art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego spełnia ogólne przesłanki niedozwolonego postanowienia umownego.

Wydając decyzję z 17 stycznia 2003 r. Generalny Inspektor przyjął, że zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. Nr 101, poz. 926 ze zm.), przetwarzanie danych jest dopuszczalne, gdy osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę.

P. S.A. poprzez zawarcie umowy z Z. C. nabyła prawo do przetwarzania jego danych osobowych w granicach określonych postanowieniami tej umowy i w celu jej realizacji, jak również w celu dochodzenia ewentualnych roszczeń z tytułu niewłaściwego wykonania tej umowy.

W ocenie organu wskazana przez P. S.A. przesłanka z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych w związku z art. 509 Kodeksu cywilnego nie stanowi podstawy prawnej dla udostępnienia danych osobowych Spółce P. w sytuacji, gdy Z. C. nie wyraził na to zgody. Organ powołał się przy tym na treść art. 358¹ § 1 i art. 385³ pkt 5 Kodeksu cywilnego, prezentując pogląd, że niedopuszczalne jest udostępnienie osobom (podmiotom) trzecim przez P. S.A., w drodze przelewu wiarytelności, danych osobowych Z. C. wyłącznie na podstawie art. 509 Kodeksu cywilnego. Takie działanie, niepoprzedzone jego zgodą, przyjmuje bowiem charakter niedozwolonego postanowienia umownego, o którym mowa w art. 385³ pkt 5 Kodeksu cywilnego, te zaś zgodnie z art. 385¹ § 1 Kodeksu nie są dla konsumenta wiążące.

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy P. S.A. zarzuciła niewłaściwą wykładnię przepisów Kodeksu cywilnego i ustawy o ochronie danych osobowych, wywodząc, iż podstawę do przetwarzania danych stanowiły przepisy art. 23 ust. 1 pkt 2 i 5 tej ustawy, stąd też brak było ustawowej przesłanki do zastosowania środków przewidzianych w art. 18 ustawy.

W decyzji ostatecznej utrzymującej w mocy decyzję z 17 stycznia 2003 r. organ podtrzymał poprzednią argumentację, stwierdzając nadto, że nie wystąpiła w tej sprawie żadna z okoliczności, o których mowa w art. 105 § 1 k.p.a., uzasadniająca umorzenie postępowania.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie oddalając skargę P. S.A., w której powtórzono argumentację i zarzuty z wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy (rozbudowując je o dodatkowe rozważania prawne), podzielił pogląd organu, podkreślając jednakże, iż nie ocenia ważności czy skuteczności umowy, do czego powołany jest sąd powszechny, lecz jedynie legalność przetwarzania danych osobowych, bowiem to należy do kompetencji Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych i sądu administracyjnego.

Skargę kasacyjną wniosła skarżąca Spółka P., zaskarżając wyrok w całości.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Generalny Inspektor wniosł o jej oddalenie.

W toku rozpoznawania skargi kasacyjnej skład orzekający NSA, na podstawie art. 187

§ 1 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, przedstawił do rozstrzygnięcia przez skład siedmiu sędziów zagadnienie prawne wyrażone w pytaniu, czy w przypadku przetwarzania danych osobowych abonenta, będącego stroną umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, w związku z zawartą umową o przelew wierzytelności, oceny legalności podstawy przetwarzania danych osobowych, wskazanej w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych, można dokonywać w oparciu o regulacje zamieszczone w art. 385¹ § 1 w zw. z art. 385³ pkt 5 Kodeksu cywilnego. Przedstawiając zagadnienie prawne, skład orzekający miał na uwadze także wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z 12 października 2004 r., OSK 769/04 i z 16 grudnia 2004 r., OSK 829/04.

Naczelnny Sąd Administracyjny w składzie siedmiu sędziów, na podstawie art. 187 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, przejął sprawę do rozpoznania i zważył między innymi, co następuje.

Rozpoznanie podniesionych w skardze kasacyjnej zarzutów wymaga przede wszystkim dokonania wyjaśnienia rzeczywistej treści przepisów art. 23 ust. 1 pkt 2 i 5 ustawy o ochronie danych osobowych, w kontekście pozostałych przepisów tej ustawy, z uwzględnieniem dyrektyw Unii Europejskiej, a w szczególności dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE z 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.Urz. WE L281 z 23 listopada 1995 r., załącznik A).

W okolicznościach tej sprawy istota sporu prawnego dotyczy tego, czy wskazane przepisy art. 23 ust. 1 pkt 2 i 5 ustawy o ochronie danych osobowych pozwalały skarżącemu, jako administratorowi danych osobowych, na ich przetwarzanie przez udostępnienie innemu podmiotowi bez zgody osoby, której dane te dotyczą. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w zaskarżonym wyroku, dokonując oceny legalności zaskarżonej decyzji, podzielił stanowisko organu, że przepisy te nie mogły być podstawą udostępnienia danych bez zgody osoby, której dane te dotyczą. Stanowisko to jest konsekwencją przyjęcia poglądu, że w rozpoznawanej sprawie, z uwagi na przepis art. 385³ pkt 5 Kodeksu cywilnego, ogólny przepis art. 509 § 1 tego Kodeksu nie uzasadnia dokonania przelewu wierzytelności na rzecz innego podmiotu, jeżeli dłużnikiem jest konsument, który nie wyraził zgody na przelew, a tym samym jest niedopuszczalne udostępnienie danych osobowych konsumenta temu podmiotowi. Inaczej mówiąc, skoro niedozwolony jest przelew takiej wierzytelności na rzecz innego podmiotu, to tym samym nie można w ogóle mówić o istnieniu podstaw do przekazania temu podmiotowi danych osobowych konsumenta, z powołaniem się na przepisy ustawy o ochronie danych osobowych. Mówiąc ogólnie, sąd pierwszej instancji wyraził także pogląd, który sprowadza się do tego, że działania kontrahenta konsumenta, który jest administratorem jego danych osobowych, nie mogą prowadzić do pogorszenia sytuacji konsumenta (osoby, której dane dotyczą).

Analizując przepis art. 23 ustawy o ochronie danych osobowych należy stwierdzić, że przepis ten pozwala na przetwarzanie danych osobowych (co obejmuje udostępnianie danych osobowych) w ściśle określonych przypadkach. Przede wszystkim dozwolone jest przetwarzanie danych osobowych za zgodą osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy).

Ustawa zezwala na przetwarzanie danych także bez zgody osoby, której dane dotyczą, w przypadkach określonych w art. 23 ust. 1 pkt 2–5, co ma służyć zasługującym na ochronę interesom administratora danych osobowych lub osób trzecich, bądź ze względu na ochronę interesu publicznego.

W szczególności przekazanie danych osobowych bez zgody osoby, której dotyczą, jest dopuszczalne, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (art. 23 ust. 1 pkt 2) oraz gdy jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratora danych albo odbiorcę danych, a przetwarzanie danych nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 5).

Przesłanka, o której mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2, odnosi się niewątpliwie do takich przypadków, gdy przepis prawa powszechnie obowiązującego określa uprawnienie lub obowiązek, których spełnienie nie jest możliwe bez udostępnienia danych osobowych. Natomiast przesłanka, o której mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5, odnosi się wprost do administratora danych osobowych lub odbiorcy danych, którzy aby zrealizować prawnie dopuszczalne cele, muszą udostępnić dane osobowe, pod warunkiem wszakże, że nie naruszy to praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Już samo użycie określenia „jeżeli jest to niezbędne” wskazuje, że stosowanie tych przepisów wymaga nie tylko wykazania, że chodzi o realizowanie uprawnienia lub obowiązku wynikającego z przepisów prawa lub prawnie usprawiedliwionego celu, ale także dokonania oceny, czy dla realizacji tego konieczne jest (jest niezbędne) przekazanie danych, pomimo że brak jest na to zgody osoby, której dane dotyczą. Ocena ta – to wyważanie racji i interesów, z jednej strony osoby, której dane dotyczą, mającej objęty ochroną prawną interes, aby jej dane nie były przetwarzane bez jej zgody, a z drugiej strony administratora danych, który ma także objęty ochroną prawną interes polegający na tym, że ma prawo realizować prawnie usprawiedliwione cele i uprawnienia, co w przypadku administratora danych będącego wierzycielem obejmuje jego prawo do uzyskania należnego świadczenia od dłużnika.

Wyważenie tych interesów jest warunkiem koniecznym przy stosowaniu art. 23 ustawy o ochronie danych osobowych, przy uwzględnieniu rangi tych interesów w realiach konkretnej sprawy. Jest to szczególnie ważne, ponieważ konflikt ten dotyczy ochrony prywatności osoby, której dane są przetwarzane, a więc wartości, która ma szczególnie wysoką rangę, także w systemie wartości konstytucyjnych. W ocenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości przetwarzanie danych osobowych bez zgody osoby, której dane dotyczą, jest dopuszczalne, jeżeli: a) ma podstawę w przepisie prawa, który wyraźnie na takie przetwarzanie zezwala, b) przetwarzanie (udostępnianie) danych jest niezbędne do zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku określonego ustawą, c) dane są przetwarzane tylko w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne do osiągnięcia tych celów.

Nie można przyjąć z góry założenia, że nie można przenieść wierzitelności na osobę trzecią, gdy dłużnikiem jest konsument, bez zgody dłużnika (art. 509 § 1 Kodeksu cywilnego), ponieważ sprzeciwiałoby się to ustawie (art. 385³ pkt 5 Kodeksu cywilnego). Na takim założeniu zaś zostało oparte rozstrzygnięcie organu oraz Sądu w zaskarżonym wyroku.

Dodać należy, iż przepisy ustawy z 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz.U. Nr 50, poz. 424 ze zm.) regulują zasady i tryb udostępniania przez przedsiębiorców informacji gospodarczych, a w tym i danych osobowych osób fizycznych, dotyczących wiarygodności płatniczej innych przedsiębiorców i konsumentów, w szczególności danych o zwłoce w wykonywaniu zobowiązań pieniężnych, osobom trzecim nieoznaczonym w chwili przeznaczenia tych danych do udostępnienia. Przepisy tej ustawy dobitnie wskazują, że ochrona danych osobowych na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych nie powinna być absolutyzowana, ponieważ jej przepisy muszą być stosowane i interpretowane łącznie z innymi przepisami ustawowymi służący-

mi ochronie także innych wartości. Kierując się innym od przedstawionego rozumieniem przepisu art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych, Sąd naruszył ten przepis i oddalił skargę.

Z tego względu Naczelny Sąd Administracyjny przyjmując, że wyrok został wydany z naruszeniem prawa materialnego, na podstawie art. 188 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi uchylił zaskarżony wyrok i rozpoznał skargę. Uwzględniając skargę na podstawie art. 145 § 1 ust. 1 lit. a Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Sąd uchylił zaskarżoną decyzję, ponieważ jest konieczne ponowne rozpoznanie sprawy przy uwzględnieniu oceny prawnej i wskazań wyżej przedstawionych.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 25 listopada 2005 r., sygn. akt FSK 2659/04

Zagadnienie prawne:

Na podstawie art. 64c § 4 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz.U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968 ze zm.) wierzyciel pokrywa koszty postępowania egzekucyjnego, jeżeli nie mogą być one ściągnięte od zobowiązanego zarówno z powodów faktycznych, jak i prawnych.

Z uzasadnienia wyroku:

Naczelnik Urzędu Skarbowego w G. wszczął w dniu 10 września 2002 r. postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela – Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. na podstawie tytułu wykonawczego (...) wystawionego przez niego przeciwko dłużnikowi – Stanisławowi F., obejmującego należność z tytułu opłaty za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej (ubezpieczenie komunikacyjne) w kwocie 3300 zł.

W toku postępowania organ egzekucyjny dokonał czynności zajęcia ruchomości zobowiązanego.

Pismem z 11 września 2002 r. wierzyciel wniósł o umorzenie postępowania egzekucyjnego, powołując się na przepis art. 59 § 1 pkt 2 i § 3 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz.U. z 2001 r. Nr 110, poz. 968 ze zm.).

W uzasadnieniu wniosku wierzyciel poinformował organ egzekucyjny, że zobowiązany przedłożył dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia OC zgodnie z warunkami ogólnymi ubezpieczeń obowiązkowych.

Uwzględniając powyższy wniosek, organ egzekucyjny postanowieniem z 27 września 2002 r. umorzył postępowanie egzekucyjne, obciążając wierzyciela kosztami egzekucyjnymi.

Na żądanie wierzyciela organ egzekucyjny wydał w dniu 10 marca 2003 r. postanowienie w sprawie kosztów egzekucyjnych, powołując się na przepisy art. 64c § 4, art. 64 § 10 i § 6 oraz art. 64 § 1 pkt 5 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, którym obciążył wierzyciela kosztami egzekucyjnymi w kwocie 232,40 zł.

W uzasadnieniu postanowienia organ wyjaśnił, że wyliczone koszty stanowią opłaty należne od dokonanej zajęcia ruchomości, opłatę manipulacyjną oraz opłatę za tzw. „dojście”. Koszty te, jak wskazał organ, obciążają wierzyciela, który dopiero po wszczęciu postępowania egzekucyjnego stwierdził brak wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym.

W zażaleniu na wskazane postanowienie Naczelnika Urzędu Skarbowego w G. z 10 marca 2003 r. wierzyciel podważył zasadność obciążenia go kosztami i podniósł, że to

zobowiązany powinien ponieść koszty postępowania egzekucyjnego, gdyż to on – wbrew wymogowi przewidzianemu w przepisie § 7 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 15 kwietnia 1998 r. w sprawie organów uprawnionych i organów obowiązanych do przeprowadzania kontroli wykonania obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego oraz trybu ustalania i egzekwowania opłaty za niedopełnienie tego obowiązku (Dz.U. Nr 74, poz. 474) – nie przedłożył w terminie dni 30 od daty otrzymania wezwania do zapłaty dokumentu potwierdzającego, że umowa obowiązkowego ubezpieczenia OC została zawarta.

Zobowiązany dopiero po wszczęciu postępowania egzekucyjnego przedstawił umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC.

W wyniku rozpoznania zażalenia, Dyrektor Izby Skarbowej w Sz. postanowieniem z 11 kwietnia 2003 r. utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie i stwierdził, że skoro wierzyciel skierował sprawę na drogę postępowania egzekucyjnego, a następnie zażądał umorzenia tego postępowania z powodu nieistnienia obowiązku objętego tytułem wykonawczym, to organ umarzając postępowanie zobowiązany był obciążyć go powstałymi kosztami egzekucyjnymi.

Na postanowienie Dyrektora Izby Skarbowej w Sz. wierzyciel wniósł skargę do sądu administracyjnego, domagając się jego uchylecia wraz z poprzedzającym je postanowieniem organu I instancji.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie oddalił skargę.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku złożył pełnomocnik Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, zarzucając mu naruszenie prawa przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie.

Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna nie jest zasadna.

Nie negując, że skarżący Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w dacie występowania z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego mógł kierować się uzasadnionym w tym okresie przekonaniem, że wniosek ten jest całkowicie zasadny, podnieść jednocześnie należy, że ze sprawy wynika w sposób niewątpliwy i niesporny, iż zobowiązany był stroną ważnej umowy ubezpieczenia obowiązkowego OC i okoliczności tej nie zmienia fakt niewykazania tego w czasie policyjnych czynności kontrolnych, jak i na wezwanie skarżącego Funduszu. Na podstawie § 7 ust. 2 i 3 (cyt.) rozporządzenia Rady Ministrów z 15 kwietnia 1998 r. dopuszczalne i uzasadnione jest wyłącznie dochodzenie na drodze postępowania egzekucyjnego w administracji opłaty za niedopełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, nie zaś z tytułu niewykazania w danym momencie faktu bycia stroną i obowiązywania takiej umowy.

Obowiązek (świadczenie) w postaci opłaty za niedopełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obiektywnie rzecz biorąc nie istniał ani w dacie składania wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w administracji, ani też w czasie jego prowadzenia; w tym znaczeniu postępowanie to od początku było bezprzedmiotowe, albowiem brak było świadczenia uzasadniającego, zgodnie z prawem, jego egzekucję.

W świetle treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, jak również wniesionej od niego skargi kasacyjnej, brak jest dostatecznych podstaw do oceny, a następnie stwierdzenia, że dane, którymi dysponował Fundusz w czasie składania wniosku o egzekucję, uzasadniają konkluzję, iż wszczęcie i prowadzenie bezprzedmiotowego postępowania egzekucyjnego obciąża wierzyciela, a więc powinno spowodować skutek prawny w postaci obciążenia

go kosztami egzekucyjnymi na podstawie art. 64c § 3 *in fine* ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Zważyć jednak należy na treść (prawidłowo zastosowanego w sprawie) art. 64c § 4 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zgodnie z którym – wierzyciel pokrywa koszty postępowania egzekucyjnego, jeżeli nie mogą być one ściągnięte od zobowiązanego. Na podstawie art. 64c § 4 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz.U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968 ze zm.) wierzyciel pokrywa koszty postępowania egzekucyjnego, jeżeli nie mogą być one ściągnięte od zobowiązanego zarówno z powodów faktycznych, jak i prawnych. Analizowane unormowanie nie stanowi o przyczynach, na skutek których koszty egzekucyjne nie mogą zostać ściągnięte od zobowiązanego, nie wymienia – a przez to – i nie odróżnia w tym przedmiocie powodów faktycznych i prawnych, nie wiąże z każdą kategorią tych okoliczności odmiennych reżimów prawnych obciążania kosztami postępowania egzekucyjnego, nie wynika z niego w szczególności, że w przypadku, gdy koszty egzekucyjne nie mogą być ściągnięte od zobowiązanego z powodów prawnych, to wbrew zasadzie art. 64c § 4 nie pokrywa ich wierzyciel. Przepis ten znajdzie zastosowanie przede wszystkim w sytuacjach, gdy w toku postępowania egzekucyjnego nastąpi takie zubożenie zobowiązanego, że nie będzie faktycznej możliwości ściągnięcia od niego kosztów egzekucyjnych, ale także i wówczas, gdy koszty egzekucyjne są w rzeczywistości ściągalne od zobowiązanego, ale wierzyciel odstąpił od egzekucji (por. analogicznie: R. Hauser, Z. Leoński, *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2003, s. 167).

W sprawie niniejszej wierzyciel – to jest skarżący Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny – złożył, uwzględniony przez organ egzekucyjny, wniosek o umorzenie wszczętego z inicjatywy tegoż wierzyciela postępowania egzekucyjnego. Wniosek ten był całkowicie uzasadniony, albowiem, jak rozważono to już powyżej, nigdy nie zaistniał obowiązek świadczenia pieniężnego w postaci opłaty za niedopełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, który mógłby stać się przedmiotem postępowania egzekucyjnego w administracji.

Jeżeli natomiast skarżący ocenia, że został przez zobowiązanego wprowadzony w błąd co do istnienia i wymagalności obowiązku, który mógł być zgodnie z prawem przymusowo wykonany w postępowaniu egzekucyjnym w administracji, oraz że z tego powodu poniósł szkodę w postaci kosztów bezprzedmiotowego postępowania egzekucyjnego, to może dochodzić ochrony swoich usprawiedliwionych interesów w odszkodowawczym postępowaniu cywilnym przed sądem powszechnym. Z tych powodów, na podstawie art. 184 i art. 204 pkt 1 (cyt.) ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną.